

Research Paper

Explaining the needs and rights of women prisoners in Iran with emphasis on international and domestic laws and standards

Khadije Moradi^{1*}

1. Ph.D. of Information Science, Alzahra University, Tehran, Iran, Employee of Judicial system of the Islamic Republic of Iran.

Received: 2022/10/30

Revised: 2023/07/12

Accepted: 2023/08/21

Use your device to scan and read the article online

DOI:

[10.30495/jzv.2023.31162.3927](https://doi.org/10.30495/jzv.2023.31162.3927)

Keywords:

Women's prison, favorable status, management of women's prison, treatment of female prisoners, current status.

Abstract

Introduction: Although female prisoners make up two to three percent of the total population of prisoners in the country, but due to the important role they play in the family as well as the society, they play a very effective role in improving or reducing the quality of life of people in a society. Improper management of women's prisons and inappropriate treatment of female prisoners can affect their physical health and especially their mental health and cause many other harms to their family and society. The purpose of the current research is to outline the favorable status of prison management and proper treatment of female prisoners, as well as to identify the most important problems in women's prisons (outline of the current status) in Iran.

Methods: The approach of research is qualitative and the method of research is qualitative content analysis of international and domestic standards, laws and guidelines.

Findings: The research results have introduced the most important problems of women's prisons. Based on drawing the favorable status, the solutions to solve the identified problems are presented, and at the end, based on the research results, suggestions are presented.

Citation: Khadije Moradi Explaining the needs and rights of women prisoners in Iran with emphasis on international and domestic laws and standards. Quarterly Journal of Women and Society. 2024; 15 (56): 11-16.

¹ **Corresponding author:** Khadije Moradi

Address: Ph.D. of Information Science, Alzahra University, Tehran, Iran, Employee of Judicial system of the Islamic Republic of Iran.

Tell: 09127649314

Email: khadijemorady@gmail.com

Email: Email:najafiasl@ut.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

According to the results of the research (15), there are no special provisions for women prisoners in the internal laws of Iran, and except for a few limited articles, there is no mention of women prisoners and their rights. The laws that have been proposed in a general way for all prisoners, such as the "executive regulations of the organization of prisons and security and educational measures of the country", are not clear, this leads to the possibility of violating the rights of women prisoners. On the other hand, the possibility of committing a crime and returning to prison is high for women, especially mothers, due to various reasons of emotional concerns, separation from the family, material and cultural poverty, and other cases. Therefore, the purpose of the current research is to outline the desired situation of women's prisons based on the analysis of international and domestic laws and documents, as well as to identify the main needs and problems of women prisoners in Iran based on the lived experience of women prisoners and people related to women's prisons, so that solutions can be found to improve the management of women's prisons and solve them. Presented the needs of imprisoned women.

Methodology

In order to achieve the goal and answer the questions, the research has been used in two steps with a qualitative approach and using the inductive qualitative content analysis method.

The first step (outline the desired situation): The purpose of this step has been to identify and extract the cases that are mentioned in international and domestic laws and documents to protect the rights of women prisoners and should be observed in prison management and treatment of women prisoners. In order to achieve this goal, international and domestic rules and standards identified and selected and analyzed them with using qualitative content analysis.

- The reason for choosing international laws and standards is that these laws and

standards have outlined the minimum conditions for prison management and the treatment of prisoners, and every country is required to consider these minimums.

- The reason for choosing domestic laws and standards is that, based on its cultural, social, political and economic conditions, each country can expand the minimum standards established by international laws and standard and to outline the conditions of the prison and the treatment of the prisoner in the desire level.

The second step (outline the current situation): The purpose of this step is to examine the current situation of management and treatment of women prisoners in Iranian prisons, in order to identify the needs and problems of women's prison management and their treatment. Due to the limitation of entering women's prisons in Iran and access to a suitable source, secondary data was used as the research population. All the interviews, roundtables, reports, films, documentaries, recorded video reports were published in domestic and foreign news agencies, magazines, newspapers, social media such as Aparat and YouTube were considered as the research community and were identified by qualitative content analysis.

Research Findings

In international laws and standards, attention has been paid to the categories of physical health and mental health, respect for human dignity, repatriation, security, contact with outside the prison, the internal environment of the prison, management and staff of the prison, and access to information, and it is necessary to manage the women's prison and the treatment of the women prisoner paid attention to them.

From the analysis of interviews, reports, videos, documents, etc., 17 main categories have been identified and extracted (1. financial poverty, 2. lack of education and awareness for women, 3. lack of respect for privacy, 4. the way officials respond and inspect prisons, 5. Employment and empowerment, 6. Poor quality facilities and equipment, 7. Lack of attention to femininity and special features of prison, 8. Architecture and interior space of prison, 9.

Basic facilities, 10. Problems of children with prison mothers, 11. Diseases and mental damage, 12. physical diseases, 13. history of violence and sexual assault, 14. prison management and staff, 15. multiple crimes in prison, 16. communication with family and the outside world, 17. separation and classification).

Conclusion

The results of the study show that the prison and the way prisoners are treated are based on "retribution" and "a person's distance from society" and activities that focus on "deterrence" and "rehabilitation" have received less attention. Considering that the approach of the prisons organization in recent years is based on the correction and return of the criminal to the society, and on the other hand, the purpose of the prison in the Islamic religion is also mentioned to reform the criminal with a deterrent approach (35), it seems that women's prisons are more They have had a security approach and paid less attention to reform and rehabilitation. It seems that women's prisons had more of a security approach and paid less attention to correction and rehabilitation. Based on the results of data analysis, the main problems in Amal Women's Prison are the following:

Financial poverty of women in prison, classification of female prisoners into two groups of poor and rich and abuse of poor prisoners, financial corruption in prison and lack of supervision by officials, Psychological problems and issues experienced before women enter prisons, employment of same-sex forces in women's prisons, training and mental health of prison management and staff, preparation of new prisoners to enter prisons to reduce mental and emotional harm, mental and psychological harms caused by away from family and outside environment, Fear of family and social rejection and psychological trauma of women, isolation, separation of children from imprisoned mothers, invasion of women's privacy and use of sexual issues to suppress them, classification of female prisoners, women's basic needs (food, water, air), environmental health problems, Poor health and treatment facilities, free distribution of methadone and sleeping pills

among prisoners, complaints and protests, employment and working conditions of female prisoners, payment methods, working hours of prisoners, children accompanied by imprisoned mothers, communication with the outside environment.

Funding

All financial resources and costs for research and publication of the article have been paid by the authors and no financial support has been received.

Ethical considerations

Before conducting the research, written informed consent was obtained from the participants, and all the participants participated in the research with their consent, and the researchers assured them that the results of the research would be confidential.

Conflict of interest

There is no conflict of interest in this research.

مقاله پژوهشی

تبیین نیازها و حقوق زنان زندانی در ایران با تاکید بر قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی

خدیجه مرادی*

۱. دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران، کارشناس قوه قضائیه

چکیده

هدف: زن سنگ بنای خانواده و جامعه است و نقش کلیدی در امنیت روانی و سلامت جامعه ایفا می‌نماید. حضور هرچند اندک زنان در زندان، محیطی امنیتی همراه با ترس و خشونت، سلامت زنان به ویژه سلامت روان ایشان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و به دلیل نقش زنان در خانواده و جامعه می‌تواند بر کیفیت زندگی دیگر افراد تاثیر گذار و باعث بروز آسیب‌های متعدد دیگر گردد. هدف پژوهش حاضر، شناسایی مشکلات و نیازهای زنان زندانی براساس تجربه زنان و دیگر افراد مرتبط با زندان زنان و همچنین ترسیم وضعیت مطلوب با استفاده از تحلیل قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی در حوزه مدیریت زندان زنان است.

روش: رویکرد پژوهش کیفی و در دو گام انجام شده است. در گام نخست قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی تحلیل محتوای کیفی شده و مواد مرتبط با حقوق زنان زندانی شناسایی و استخراج شده‌اند و در گام دوم، تجربه زیسته زنان زندانی و دیگر افرادی که با زندان زنان مرتبط بوده‌اند در مصاحبه‌ها، گزارش‌ها، فیلم‌ها و مستندات شناسایی و تحلیل محتوای کیفی شده‌اند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش مهمترین مشکلات زندان زنان را معرفی کرده و براساس تطبیق آن با قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی راهکارهای برای حل مشکلات شناسایی شده، ارائه و در پایان براساس نتایج پژوهش، پیشنهادهای ذکر شده است.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۰۸

تاریخ داوری: ۱۴۰۲/۰۴/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۵/۳۰

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

[10.30495/jzv.2023.31162.3927](https://doi.org/10.30495/jzv.2023.31162.3927)**واژه‌های کلیدی:** زندان زنان، وضعیت مطلوب،

مدیریت زندان زنان، رفتار با زندانی زن، زندان زندانی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

* نویسنده مسئول: خدیجه مرادی

نشانی: دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه الزهراء، کارشناس قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران.

تلفن: ۰۹۱۲۷۶۴۳۱۴

پست الکترونیکی: khadijemorady@gmail.com

دانش، ملکی، نیازی (۱۹) با استفاده از روش نظریه داده بنیاد و ابزار م صاحبه عمیق به تحلیل و برر سی عوامل مؤثر بر اعتیاد زنان معتاد زندانی در زندان مرکزی ا صفهان پرداختند و به این نتیجه رسیدند که سابقه مصرف مواد در خانواده، نوع منطقه محل سکونت، تنش در زندگی و ارتباط با دو ستان معتاد، از شرایط علی اثرگذار و وجود فرزند، پایگاه اقتصادی اجتماعی و روابط نامنا سب خانوادگی از شرایط میانجی مؤثر بر پدیده ی مصرف مواد مخدر در زنان است.

میرد سینی (۲۰) با روش پدیدار شناسی و م صاحبه های عمیق کیفی به شناسایی و فهم عوامل خطرآفرین و ریدسک فاکتورهای موجود در زندگی زنانی صورت پذیرفته، که مرتکب جرم شده و مسیر زندگی شان به سوی زندان کشیده شده است، پرداختند و به این نتیجه رسیدند که فروری اجتماعی-اقتصادی زنان، مناسبات شغلی، ناسامانی های خانوادگی و سابقه مجرمیت همسر و تبعیت از او، سبک زندگی پرمخاطره و مواردی نظیر این، از جمله عواملی است که در فراهم شدن زمینه های ارتکاب جرم مؤثر بوده است. با این حال با توجه به کیفی بودن تحقیق، محقق به هیچ وجه ق صد تعمیم یافته ها را ندارد.

روشن پور، محسنی، آقاجانی (۲۱) با استفاده از روش پیمایشی و ابزار پرسشنامه محقق ساخته به شناسایی ابعاد سازنده ی طرد اجتماعی زندانیان زن پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ضعف پایگاه اجتماعی-اقتصادی، بی اعتمادی و رها شدگی، نپذیرفتن فرد از طرف خانواده و دوستان، بدنامی اجتماعی و تنهایی فرد پس از آزادی، ضعف اعتقادات دینی و اخلاقی فرد و خانواده و لغزش بنیان های خانوادگی از مولفه های طرد عینی اند و ناامیدی از آینده ی پیش رو، زیست جهان شکننده و احساس نبود پذیرش از طرف خانواده و دوستان از مولفه های طرد ذهنی اند.

لاریجانی (۲۲) روش پدیدار شناسی توصیفی و ابزار م صاحبه عمیق به برر سی تجربه ی زیسته ۲۵ نفر از زنانی که تجربه گذراندن حبس در یکی از زندان های زنان در ایران را داشته اند، پرداخته و به این نتیجه رسیدند که تجربه ی زیسته زنان از ملاحظات جنسیتی را شامل حفظ و بازسازی پیوندهای خانوادگی، حفظ و بازسازی زنانگی در زندان، توجه به توانمندسازی جنسیت محور و سرگرمی و اوقات فراغت زنانه بیان می کند که بر اثر پرتکرارترین مقوله ها و در جهت پاسخگویی به نیازهای جنسیتی زنان تفسیر شده است.

کیخ سروی، کلدی، آقاجانی مر ساء (۲۳) با روش گردن تئوری و تکنیک م صاحبه نیمه ساخت یافته به برر سی زمینه های وقوع جرم، استراتژی ها و پیامدهای استراتژی های بکار رفته، توسط زنان زندانی در زندان مرکزی اراک پرداختند و به این نتیجه رسیدند که پدیده فقر فرهنگی، عامل محوری در گرایش زنان به انجام جرم زندانی شدن و تکرار همان جرایم و بازگشت مجدد به زندان می باشد.

سعیدی، صنعت خواه، شیروانی پور (۲۴) با استفاده از روش پیمایشی و ابزار گردآوری اطلاعات م صاحبه و پرسشنامه به برر سی عوامل درون و برون سازمانی مؤثر بر شکل گیری خشونت در زندان

مسائل، مشکلات، نیازهای زنان زندانی و عوامل آسیب زای درون زندان ها آگاهی داشت. به حقوق مندرج در اسناد بین المللی و داخلی تسلط داشت تا بتوان براساس آن خدمات و برنامه های مبتنی بر نیازهای واقعی زنان طراحی و مدیریت زندان زنان را بهبود داد (۱۶)، برای این اساس هدف پژوهش حاضر، ترسیم وضعیت مطلوب زندان زنان براساس تحلیل قوانین و اسناد بین المللی و داخلی و همچنین شناسایی نیازها و مشکلات اصلی زندانیان زن ایران براساس تجربه زیسته زندانیان زن و افراد مرتبط با زندان زنان است تا بتوان راهکارهایی برای بهبود مدیریت زندان زنان و رفع نیازهای زنان زندانی ارائه نمود. پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این پرسش هاست که ۱. نیازها و مشکلات زنان در زندان های ایران کدامند؟ ۲. مواد مرتبط با حقوق زنان زندانی در قوانین و استانداردهای بین المللی و داخلی کدامند؟ ۳. راهکارهای بهبود وضعیت موجود برای رسیدن به وضعیت مطلوب کدامند؟

پیشینه پژوهش

پژوهش های متعددی در حوزه زنان زندانی و وضعیت زندان زنان در سطح بین المللی و داخل کشور منتشر شده است. جستجو در پایگاه های اطلاعاتی معتبر^۱ نشان داد که پژوهش ها بر جنبه های مختلفی از جمله بهداشت، سلامت روان، آموزش، اشتغال، خانواده زندانی، کودکان زندانیان و غیره پرداخته است. برای مثال؛ رشیدی، براتی (۱۶) با مطالعه موردی زندانیان اراک در سال ۱۳۹۴ به بررسی تاثیر مشکلات روحی زنان قبل از ورود به زندان در ارتکاب جرم زندانیان، رابطه بین سلامت روان مسئولین زندان با رضایت زندانیان از زندان و تاثیر روش های بازپروری در بازگشت زندانیان به جامعه پرداختند و به این نتیجه رسیدند که میزان رضایت زندانیان زن از محیط زندان در سطح متوسطی است؛ مشکلات روحی قبل از ورود به زندان در ارتکاب جرم زندانیان موثر است؛ همچنین سلامت روان مسئولین زندان با رضایت زندانیان از زندان رابطه دارد؛ روش های بازپروری می تواند در بازگشت زندانیان به جامعه تاثیرگذار باشد.

صادقی و سایی، میرد سینی (۱۷) با هدف روایت زنان از زندان پس از آزادی با ۲۰ زن زندانی پس از آزادی مصاحبه های عمیق انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که زنان فارغ از جرم ارتکابی، محیط زندان را فضایی مبتنی بر قدرت، خشونت، و درگیری می دانند که در آن فرد با جدا شدن از هر آنچه در جهان بیرون به آن متصل است، مجازات می بیند.

صدیدی، حسینی (۱۸) با استفاده از روش مطالعه موردی به بررسی وضعیت اجتماعی-اقتصادی زنان مجرم و زندانی استان لرستان پرداختند و به این نتیجه رسیدند که زنان مجرم در استان لرستان به طور عمده متاهل، با تحصیلات پایین و در گروه سنی ۳۰-۴۹ سال قرار دارند. مجرمین، عواملی مانند فقر شدید و نبود حمایت های اجتماعی را به عنوان عوامل اساسی ارتکاب خود به جرم و کجروی بیان نموده اند.

¹ Scopus, Emerald, Science Direct

محتوای کیفی استقرایی این بوده است که پژوهش به دنبال درک معنای محتوای مجموعه داده‌ها با استفاده از فرایند استقرایی است. بدین معنی که، کدهایی که برای برچسب‌گذاری داده‌ها استفاده می‌شوند در طول فرایند کدگذاری بر اساس محتوای واقعی مجموعه داده‌ها ایجاد می‌شوند (۳۳).

گام اول (ترسیم وضعیت مطلوب): هدف از انجام این گام این بوده است که مواردی که در قوانین و اسناد بین‌المللی و داخلی برای حفظ حقوق زنان زندانی ذکر شده است و باید در مدیریت زندان و رفتار با زندانی زن رعایت گردد، شناسایی و استخراج گردد. برای دستیابی به این هدف ابتدا قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی با روش تحلیل و مطالعه اسناد شناسایی و گردآوری شدند.

- دلیل انتخاب قوانین و استانداردهای بین‌المللی این بوده است که این قوانین و استانداردها حداقل شرایط لازم برای مدیریت زندان و رفتار با زندانی را ترسیم کرده‌اند و هر کشوری ملزم است این حداقل‌ها را در نظر گیرد.

- دلیل انتخاب قوانین و استانداردهای داخلی این بوده است که هر کشوری براساس شرایط فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی خود می‌تواند حداقل‌هایی که قوانین و استانداردهای بین‌المللی وضع کرده‌اند را گسترش داده و شرایط زندان و رفتار با زندانی را در حد مطلوب ترسیم نماید.

روش شناسایی قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی این بوده است که ابتدا در موتور جستجوی گوگل با کلیدواژه‌های «زنان و زندان»، «مدیریت زندان زنان»، «حقوق زنان زندانی» و «حقوق زنان محروم از آزادی» به زبان فارسی و انگلیسی جستجو گردید. موارد بازیابی شده، مطالعه مقدماتی شد و قوانین و استانداردهایی مرتبط گردآوری و برای اعتبارسنجی و همچنین دستیابی به متن کامل آن‌ها به وبسایت‌های هریک از جمله، سازمان ملل متحد^۱، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور^۲ و سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران^۳ مراجعه گردید. در نهایت، ۱۵ قانون و استاندارد (شامل سه قانون بین‌المللی و یازده قانون و استاندارد داخلی) براساس نمونه‌گیری هدفمند به عنوان منبع داده انتخاب شده‌اند. اسامی قوانین بین‌المللی همراه با دلایل انتخاب آن‌ها در جدول شماره یک و اسامی قوانین و استانداردهای داخلی همراه با دلایل انتخاب آن‌ها در جدول شماره دو ارائه شده‌اند.

زنان شهر کرمان پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ریشه اصلی خشونت زنان در زندان به عقده‌های روحی و تمایلات سرکوب شده ایشان در بیرون از زندان قرار دارد. یعنی از یک طرف دلیل اصلی خشونت در بین زنان تحت تاثیر عوامل بیرون از زندان قرار دارد و از طرف دیگر سیستم کنترل در زندان می‌تواند از میزان خشونت بکاهد. پژوهش‌های متعددی در ایران با موضوع زندان، زنان زندانی و رفتار با زندانی زن انجام شده است. برخی از پژوهش‌ها وضعیت اجتماعی-اقتصادی زندان زنان را با روش مطالعه موردی بررسی کرده‌اند (۲۱، ۲۲)، به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای زنان در زندان پرداخته‌اند (۲۳)، به مسائل بعد از خروج از زندان توجه داشته‌اند (۲۴)، عوامل موثر بر ضرب و جرح و قتل در بین زندانیان زن را بررسی کرده‌اند (۲۵)، تجربه حبس زنان و علل اعتیاد زنان زندانی را شناسایی کرده‌اند (۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹)، زمینه‌های ارتکاب جرم در زنان (۳۰) و ابعاد سازنده طرد اجتماعی زندانیان زن (۳۱) را تبیین نموده‌اند و برخی به ارزشیابی برنامه‌های کاهش آسیب در زندان‌های ایران براساس نگرش و نظرات مدیران و کارکنان و پزشکان زندان‌ها (۳۲) پرداخته‌اند. بیشتر پژوهش‌ها از روش پیمایشی و ابزار پرسشنامه استفاده کرده‌اند و برخی نیز روش‌های کیفی پدیدارشناسی و نظریه زمینه‌ای را به کار برده‌اند.

تفاوت پژوهش حاضر با پژوهش‌های پیشین این است که این پژوهش قصد دارد با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوای کیفی نیازها و مشکلات اصلی زندانیان زن را در زندان‌ها با تاکید بر قوانین و استانداردهای بین‌المللی و داخلی بررسی نماید. پژوهش‌های پیشین به تحلیل قوانین و استانداردها نپرداخته‌اند. جامعه مورد بررسی پژوهش‌های پیشین زنان زندانی و ابزار گردآوری داده پرسشنامه و مصاحبه بوده است در حالی که جامعه مورد بررسی پژوهش حاضر ۱. مصاحبه، گزارش، فیلم و مستندات منتشر شده در وبسایت‌ها، خبرگزاری‌های خارجی و داخلی، مجلات و غیره ۲. استانداردها و قوانین بین‌المللی و داخلی بوده است. پژوهش حاضر سعی داشته است علاوه بر ترسیم وضعیت کنونی زندان، وضعیت مطلوب را نیز ترسیم نماید.

روش‌شناسی

برای دستیابی به هدف و پاسخگویی به پرسش‌ها، پژوهش در دو گام با رویکرد کیفی و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی استقرایی^۱ استفاده شده است. دلیل انتخاب رویکرد کیفی و روش تحلیل

جدول ۱: اسامی قوانین بین‌المللی منتخب به عنوان منبع داده پژوهش و دلایل انتخاب آن‌ها

ردیف	قانون	دلایل انتخاب
۱	قانون حداقلی سازمان ملل متحد برای رفتار با زندانیان	توسط سازمان‌های معتبر بین‌المللی منتشر شده‌اند و در آن‌ها شرایط حداقلی رفتار با زندانیان و نظام زندانبانی ذکر شده است.
۲	قواعد بانکوک	
۳	قوانین اروپایی زندان	

³ <https://www.prisons.ir>

⁴ <https://qavanin.ir>

¹ Inductive Content Analysis

² <https://www.un.org>

جدول ۲: اسامی قوانین و استانداردهای منتخب داخلی به عنوان منبع داده پژوهش و دلایل انتخاب آن‌ها

ردیف	نام استاندارد (قانون)	دلایل انتخاب
۱	آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (مصوب ۱۴۰۰)	
۲	دستورالعمل ساماندهی زندانیان و کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها	استانداردها، قوانین و دستورالعمل‌های منتشر شده توسط سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی کشور که ضوابط و قوانین مرتبط با زندان و رفتار با زندانی را مشخص کرده‌اند و از طریق وب قابل دسترس بوده‌اند.
۳	آیین‌نامه نحوه تفکیک و طبقه‌بندی زندانیان	د دستورالعمل، قوانین، اسناد و استانداردهایی که توسط قوه قضائیه منتشر شده‌اند و از طریق وب قابل دسترس بوده‌اند.
۴	دستورالعمل نحوه تاسیس واحدهای حمایت از حقوق شهروندی زندانیان	مهمترین قوانین و استانداردهایی که مرتبط به حقوق زنان بوده و از طریق وب قابل دسترس بوده‌اند.
۵	آیین‌نامه مراکز مراقبت بعد از خروج	
۶	دستورالعمل حفظ و کرامت انسانی	
۷	سند تحول قضایی	
۸	منشور حقوق اسلامی	
۹	منشور حقوق شهروندی	
۱۰	زنان و خانواده در برنامه ششم توسعه	
۱۱	منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در جمهوری اسلامی ایران	

تحلیل جمله و پاراگراف بوده است. ۴. کدهای باز براساس میزان مشابهت گروه‌بندی شدند و مقوله‌ها شکل گرفتند. گام دوم (ترسیم وضعیت موجود): هدف این گام بررسی وضعیت موجود مدیریت و رفتار با زندانیان زن در زندان‌های ایران است تا از این طریق می‌گردد و مطالب منتشر شده در رسانه‌های داخلی و خارجی) و فیلم‌ها دسته‌بندی شدند که اسامی آنها همراه با تعداد و چگونگی شناسایی‌شان در جداول شماره سه و چهار مشخص شده‌اند. اعتبار جامعه پژوهش براساس پاسخ به پرسش‌های «چه کسی؟، چه زمانی؟، با چه هدفی؟ و چگونه؟ (۳۴) داده‌ها را گردآوری نموده است» ارزیابی و تایید گردید. داده‌های پژوهش براساس هدف و پرسش‌های پژوهش توسط پژوهشگر از خبرگزاری‌های معتبر داخلی و خارجی، پایگاه‌های اطلاعاتی، مجلات و منابع چاپی معتبر و شبکه‌های اجتماعی شناخته شده شناسایی و گردآوری شدند. یک به یک داده‌ها بررسی و براساس میزان انطباق با هدف پژوهش با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند.

پس از شناسایی قوانین و دستورالعمل‌های بین‌المللی و داخلی تحلیل محتوای کیفی استقرایی شدند. ۱. تمامی قوانین و استانداردهای شناسایی شده وارد نرم‌افزار مکس کیودی^۱ ۲۰۲۰ شدند. ۲. قوانین و استانداردها مطالعه مقدماتی شدند و ۳. کدگذاری باز انجام شد. واحد نیازها و مشکلات مدیریت زندان زنان و رفتار با ایشان شناسایی شود. برای دستیابی به این هدف و ترسیم وضعیت موجود به دلیل محدودیت ورود به زندان زنان در ایران و دستیابی به منبع مناسب از داده‌های ثانویه به عنوان جامعه پژوهش استفاده شد. داده‌های ثانویه، داده‌هایی هستند که توسط شخص و یا سازمان دیگری گردآوری شده‌اند (۳۴). براین اساس برای دستیابی به هدف این گام، تمامی مصاحبه‌ها، میزگردها، گزارش‌ها، فیلم‌ها، مستندها، گزارش‌های تصویری ضبط شده که در خبرگزاری‌های داخلی و خارجی، مجلات، روزنامه‌ها، رسانه‌های اجتماعی همچون آپارات و یوتیوب منتشر شده بودند به عنوان جامعه پژوهش در نظر گرفته شدند و با روش تحلیل و مطالعه سند شناسایی و با روش نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس گردآوری گردیدند. جامعه پژوهش شامل اسناد گردآوری شده (شامل مصاحبه،

جدول ۳: اسناد (مصاحبه، میزگرد و مطالب منتشر شده در رسانه‌های داخلی و خارجی)

تعداد	چگونگی شناسایی	جامعه پژوهش
۲۳	جستجو در خبرگزاری‌های داخلی، پایگاه‌های مجلات و روزنامه‌های داخل کشور	مصاحبه‌های منتشر شده با زندانیان و افراد آزاد شده از زندان
۸	جستجو در خبرگزاری‌های داخلی، پایگاه‌های مجلات و روزنامه‌های داخل کشور	میزگردها و نشست‌های فعالان حوزه زنان درباره وضعیت زنان در زندان (حقوقدانان، جامعه‌شناسان و ...)
۱۸	جستجو در خبرگزاری‌های خارج از کشور	مصاحبه‌های منتشر شده با زنان زندانی آزاد شده از زندان
۱۲	جستجو در وبسایت‌های خارج از کشور	میزگردها، نشست‌ها و تحلیل منتشر شده درباره وضعیت زنان در زندان‌های ایران

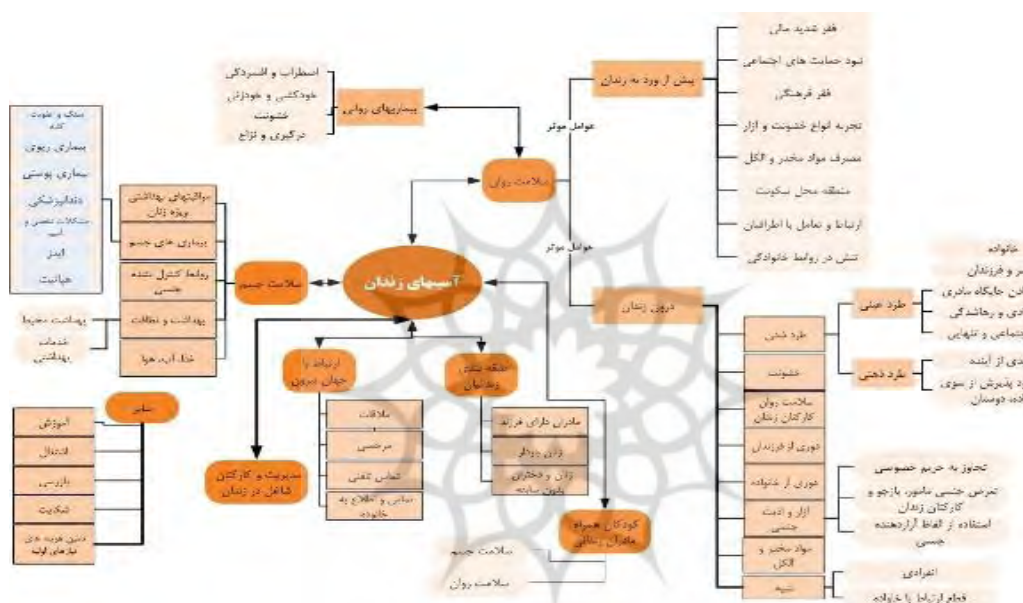
¹ MAXQDA

۱۴. مدیریت و کارکنان زندان، ۱۵. جرائم متعدد در زندان، ۱۶. ارتباط با خانواده و جهان بیرون، ۱۷. تفکیک و طبقه‌بندی) شناسایی و استخراج شده‌اند.

هر یک از مقوله‌ها دارای مقوله‌های فرعی بوده‌اند که در مجموع بازنمونی از مسائل و مشکلات اصلی موجود در زندان زنان را بازنمایی می‌کنند. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که «سلامت جسم» و «سلامت روان» دو مقوله اصلی هستند که با یکدیگر ارتباط داشته و عمده مشکلاتی که در زندان اتفاق می‌افتد سلامت جسم و سلامت روان زندانی‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد و در نتیجه نه تنها کیفیت زندگی داخل زندان را برای فرد زندانی و اطرافیان کاهش می‌دهد بلکه بعد از خروج از زندان ممکن است آسیب‌هایی را برای خانواده و جامعه به وجود آورد. مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی در شکل شماره دو نشان داده شده است.

توجه شده است و لازم است در نحوه مدیریت زندان زنان و رفتار با زندانی زن بدان‌ها توجه نمود.

هدف گام دوم پژوهش، شناسایی نیازها و مشکلات اصلی زندانیان زن ایران براساس تجربه‌زیسته زندانیان زن و افراد مرتبط با زندان زنان است. از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها، گزارش‌ها، فیلم‌ها، مستندات و غیره، ۱۷ مقوله اصلی (۱. فقر مالی، ۲. کمبود آموزش و آگاهی‌بخشی به زنان، ۳. عدم رعایت حریم خصوصی، ۴. نحوه پاسخگویی مسئولان و بازرسی از زندان، ۵. اشتغال و توانمندسازی، ۶. امکانات و تجهیزات بی کیفیت، ۷. عدم توجه به زنانگی و ویژگی‌های خاص زندان، ۸. معماری و فضای داخلی زندان، ۹. امکانات پایه، ۱۰. مشکلات کودکان همراه با مادران زندان، ۱۱. بیماری‌ها و آسیب روانی، ۱۲. بیماری‌های جسمی، ۱۳. سابقه خشونت و تعرض جنسی،

شکل ۲: مشکلات و آسیب‌های زندان زنان

زنان زندانی معمولاً از طبقه فقیر و نیازمند جامعه هستند که خانواده ای‌شان توانایی تامین نیازهای ای‌شان در داخل زندان را ندارد. نتایج پژوهش نشان داد که بیشتر زنان زندانی افرادی بوده‌اند که فقر مادی و فرهنگی داشته‌اند و به دلیل ناآگاهی و بی اطلاع بودن از عملی که جرم محسوب می‌شده از آنها به عنوان ابزاری برای ارتکاب جرم استفاده شده است. این زنان در دوران محکومیت خود در زندان نیز با این مشکل مواجه بوده‌اند و برای تامین نیازهای حداقلی خود اعم از تامین غذا برای خود و کودکانشان مجبور به کار برای دیگران، پذیرفتن پیشنهادهایی که سلامت روحی آن‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، ارتکاب برخی از جرائم همچون دزدی و یا درگیری و خشونت می‌شوند. فقر مادی و اجبار برای تامین

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه نشان می‌دهد که زندان و نحوه رفتار با زندانی مبتنی بر «قصاص» و «دوری فرد از جامعه» است و فعالیت‌هایی که به «بازدارندگی» و «بازپروری» توجه داشته باشند، کمتر توجه شده است. با توجه به اینکه رویکرد سازمان زندان‌ها در سال‌های اخیر مبتنی بر اصلاح و بازگشت مجرم به جامعه است و از سوی دیگر هدف از زندان در دین مبین اسلام نیز اصلاح مجرم و با رویکرد بازدارندگی ذکر شده است (۳۵) به نظر می‌رسد که زندان‌های زنان بیشتر رویکرد امنیتی داشته‌اند و کمتر به اصلاح و بازپروری توجه داشته‌اند. براساس نتایج تحلیل داده‌ها می‌توان عمده مشکلات موجود در زندان زنان را موارد زیر ذکر نمود:

- نظام مالی زندان فقر مالی زنان در زندان: براساس نتایج پژوهش (۱۸) فقر شدید و نبود حمایت‌های اجتماعی عوامل اساسی ارتکاب جرم در بین زنان است. بنابراین

خشونت و آزار جنسی به شکل‌های مختلف و حتی تعرض جنسی را داشته‌اند.

- آموزش و سلامت روان مدیریت و کارکنان زندان: نتایج پژوهش نشان داد که بخشی از خشونت زندان مرتبط به کارکنان زندان و نداشتن تعامل مناسب بین کارکنان و زندانیان است. استفاده از مردان در مدیریت زندان و عدم آگاهی کارکنان زندان از نیازها و مشکلات خاص زنان از دلایل این مشکل است. لازم است براساس قواعد بانکوک تمامی کارکنان زندان زن بوده و آموزش‌های تخصصی درباره سلامت جسم و نیازهای روانی ویژه زنان را گذرانده باشند تا بتوانند براساس آن مشکلات روحی زنان را شناسایی و در مواقع حساس به آن‌ها کمک نمایند.

- آمادگی زندانیان تازه وارد برای ورود به زندان برای کاهش آسیب‌های روحی و روانی: تصور ذهنی زنان از زندان باعث می‌شود که زنان برای ادامه حیات در زندان خود را ملزم به کارگیری خشونت نمایند (۱۷). نتایج نشان داد که زنان تازه‌وارد در ابتدای ورود به زندان یا خودکشی می‌کنند و یا خودزنی کرده و به خود آسیب می‌رسانند. بنابراین لازم است براساس قواعد بانکوک قبل از ورود زنان به زندان ۴۸ ساعت یا بیشتر در محیط دیگری نگهداری شود تا برای ورود به محیط زندان آماده گردند. در این مدت با ارائه آموزش‌های لازم ایشان با محیط و قوانین حاکم بر زندان آشنا شده و همچنین از حقوق قانونی خود در زندان و نحوه ارائه شکایت آگاه می‌شوند. براین اساس می‌توان تا حدودی از مشکلات روحی و روانی ناشی از ورود به زندان اعم از خودزنی و خودکشی و خشونت تاحدودی جلوگیری نمود.

- آسیب‌های روحی و روانی ناشی از دوری از خانواده و محیط بیرون: در قواعد بانکوک، زندانی زن حق دارد پیش از ورود به زندان و در روزهای ابتدایی ورود به زندان با خانواده خود در تماس باشد و شرایط خود را به آن‌ها توضیح دهد. تحلیل داده‌ها نشان داد که در ایران برخی از زنان نتوانسته‌اند تا ۷۲ ساعت بعد از دستگیری با خانواده خود تماس بگیرند و ایشان را از شرایط خود آگاه کنند. عدم دسترسی به خانواده در مراحل اولیه زندانی شدن به ویژه برای زنان و دختران تازه وارد منجر به خودکشی و آسیب به خود شده است.

- ترس از طرد خانوادگی و اجتماعی و آسیب‌های روانی زنان: نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که زندانیان زن در ایران از نبود امکان ملاقات با خانواده خود حتی در هنگام بیماری و یا مرگ شکایت داشته‌اند. درحالی که قواعد بانکوک به نزدیکی محل زندان با محل زندگی زنان زندانی، امکان ملاقات با خانواده، برقراری امکان ملاقات زناشویی برای زنان متاهل، تسهیل ملاقات با فرزندان تاکید کرده است.

نیازهای پایه و حداقلی در زندان سطح خشونت و نزاع را افزایش داده است.

- دسته‌بندی زندانیان زن به دو گروه فقیر و غنی و سوءاستفاده از زندانیان فقیر: براساس استانداردهای بین‌المللی و داخلی تامین نیازهای غذا، پوشاک، آب آشامیدنی سالم و بهداشت و برخی از خدمات درمانی برعهده زندان است. اما در زندان‌های زنان ایران به علت کیفیت بسیار پایین و یا ارائه حداقلی این نیازها باعث شده است زندانیان به دو دسته فقیر و غنی دسته‌بندی شوند و افرادی که توان مالی ناچیزی دارند مجبور به پیروی از گروه غنی و انجام امور آن‌ها شوند. این امر نه تنها سلامت جسم زندانی را تحت تاثیر قرار داده بلکه بر سلامت روانی ایشان نیز تاثیرگذار بوده است و میزان خشونت را در بین آن‌ها افزایش داده است.

- فساد مالی موجود در زندان و عدم نظارت مسئولان: براساس استانداردها و قوانین بین‌المللی داخلی قیمت کالاها در زندان بایستی همراستا با قیمت بازار (بیرون از زندان) باشد. قیمت کالاها در زندان گاهی بیش از ۵۰ تا ۷۰ درصد بیش از قیمت بازار ذکر شده است. براساس گفته‌های زندانیان زن حتی لباس‌هایی که توسط ایشان در کارگاه‌های داخل زندان تولید شده‌اند و با مارک حامی به فروش می‌رسند، چندین برابر قیمت بازار به آن‌ها فروخته می‌شود. عدم نظارت بر عملکرد پیمانکاران باعث سوءاستفاده‌های مالی ایشان از زندانیان شده است.

سلامت روان زندانیان زن

- مشکلات و مسائل روانی تجربه شده پیش از ورود زنان به زندان: نتایج پژوهش نشان داد که بخش زیادی از زنان زندانی خشونت، آزار و اذیت جنسی و تعرض‌های جنسی را پیش از ورود به زندان تجربه کرده‌اند که خود می‌تواند در ارتکاب جرم توسط ایشان موثر باشد (۱۶). براساس قواعد بانکوک (۳۶) زنان قبل از ورود به زندان باید از دیدگاه روانی توسط مشاوران و روانپزشکان معاینه شوند تا مشکلاتی از قبیل تجربه خشونت، تعرض‌های جنسی و دیگر مسائل روانی ایشان شناسایی و ثبت گردد تا برای رفع و یا کاهش آن برنامه‌ریزی شود.

- به کارگیری نیروهای هم‌جنس در زندان زنان: یکی از مواد مهم قواعد بانکوک (۳۶)، استفاده از مدیریت، بازرسان، پزشکان و پرستاران هم‌جنس زنان برای تامین آرامش روحی و روانی زنان است. نتایج پژوهش نشان داد در ایران زنان زندانی از ابتدای دستگیری تا ورود به زندان و حتی در دوران محکومیت خود در داخل زندان مورد آزار و اذیت جنسی قرار می‌گیرند. استفاده از بازجویان، بازرسان، ماموران، مدیریت و کارکنان مرد آسیب‌های روانی زیادی را بر زنان وارد کرده و بسیاری از آن‌ها تجربه

خ شونت و درگیری را بین زنان و همچنین بین زنان زندانی و کارکنان زندان افزایش داده است. سلامت جسمی ایشان و همچنین کودکان همراه با مادران زندانی را به خطر انداخته است.

- مشکلات بهداشت محیط (فا ضلاب، وجود انواع موش و حشرات و گرم‌های خاکی بوی شدید فاضلاب و گاز سمی خارج شده از چاه‌ها) عداد ناکافی حمام و سرویس بهداشتی، عدم تامین تخت، پتو و رواج کف‌خوابی، ریختن اسیدسیتریک داخل آب و غذای زندانی، گرسنگی برخی از زندانیان، وجود دستگاه‌های پارازیت‌انداز داخل سلول‌ها و تاثیر بر سلامت جسمی و روانی زندانیان

- امکانات ضعیف بهداشتی و درمانی: گرچه آئین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور، سازمان زندان‌ها را ملزم به تدوین استانداردهای سالانه برای بهداشت و درمان زندانیان نموده است و وظایفی را برای هریک مشخص کرده است اما نتایج پژوهش نشان داد وضعیت بهداشت و خدمات ارائه شده در حوزه درمان (پزشک، پرستار، دندانپزشک) ضعیف بوده، انجام آزمایشات پزشکی پیش از ورود زندانی به زندان که در استانداردهای بین‌المللی و داخلی الزامی است، به صورت نمایشی انجام می‌شود و به گفته زندانیان زن این آزمایشات فقط برای مناسبات مربوط به «پذیرش افراد در زندان» است نه بهبود شرایط زندانیان. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که در عمل در زندان‌های ایران آزمایشات انجام شده کمکی به بهبود شرایط زندانیان و جدا سازی آنها نمی‌کند. انواع بیماری‌های واگیردار و پوستی، سنگ کلیه، بیماری‌های ریوی در بین زندانیان رواج دارد.

- توزیع رایگان متادون و قرص‌های خواب‌آور شدید در بین زندانیان: یکی از مشکلاتی که در بیشتر صاحب‌ها توسط زنان زندانی ذکر شده است توزیع رایگان متادون و قرص‌های مختلف به ایشان است که مشکلات جسمی و روحی زیادی را برای ایشان ایجاد کرده است. نتایج پژوهش (۴۱) نشان داده است که چنانچه اجرای برنامه درمان جایگزین با متادون در زندان‌ها کنترل نشود، ممکن است منجر به افزایش اعتیاد در بین زندانیان گردد.

شکایت و اعتراض: بسیاری از زنان زندانی از حقوق اولیه خود ناآگاه هستند و بنابراین برخی از آنها حتی مطلع نیستند که می‌توانند برای کمبود و یا نبود امکانات حداقلی اعتراض و شکایت کنند. از سوی دیگر به دلیل فقر مادی، بسیاری از زنان زندانی از ترس از دست دادن حقوق حداقلی خود شکایت نمی‌کنند و حتی در بازرسی‌های مسئولان از زندان مطالبات خود را عنوان نمی‌کنند. در سند تحول قضایی سامانه‌هایی پیش‌بینی شده است تا زندانی بتواند از داخل زندان به مراجع نظارتی ارتباط داشته باشد اما اجرای عملی این راهکار نیاز به آموزش زندانیان، فرهنگ‌سازی و آگاه‌سازی آن‌ها از حقوق خود دارد. اشتغال و شرایط کاری زندانیان زن

- انفرادی: در حالی که در قواعد بانکوک استفاده از سلول انفرادی برای زنان ممنوع است اما نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که در زندان‌های ایران از انفرادی برای تنبیه زنان حتی زنان باردار استفاده می‌گردد که به شدت سلامت روحی زنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. برخی از زنان که تجربه سلول انفرادی را داشته‌اند آن را با عنوان «پایان دنیا» معرفی کرده‌اند و معتقد بوده‌اند که تا چندین روز بعد از خروج از سلول انفرادی تحت تاثیر آن قرار داشته‌اند.

- جدا کردن فرزندان از مادران زندانی: کودکانی که در زندان متولد می‌شوند براساس استانداردهای داخلی در سن دو سالگی (در شرایطی هفت سالگی) از مادر جدا شده و به بهزیستی و یا خانواده درجه اول سپرده می‌شوند. بنا بر گفته‌های زنان زندانی جدا سازی کودکان از مادران یکی از بزرگترین رنج‌های زنان زندانی بوده است و تا مدت‌ها برخی از مادران را از لحاظ روحی درگیر نموده است. در قواعد بانکوک پیشنهاد شده است که برای زنان باردار و یا زنان دارای کودک از مرخصی و یا از مجازات‌های جایگزین حبس استفاده شود.

- تجاوز به حریم خصوصی زنان و استفاده مسائل جنسی برای سرکوب ایشان: نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که تعرض به حریم خصوصی زنان که عموماً مرتبط به مسائل جنسی ایشان است اعم از دیدن تصاویر، آزار کلامی، تهدید به برهنه کردن، تهدید به تعرض از مواردی است که زنان را از لحاظ روحی آسیب‌پذیر کرده و در برخی از موارد باعث خودکشی و آسیب زدن به خود شده است.

طبقه‌بندی زندانیان زن: نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که یکی از مشکلات مهم زندان‌های ایران، عدم تفکیک زندانیان است. زنان در زندان به زنان باردار، زنان دارای کودک، زنان شیرده و دختران جوان تقسیم‌بندی می‌شوند. هر یک از این گروه‌ها دارای نیازهای جسمی، بهداشتی و روحی خاصی هستند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که در تقسیم‌بندی زنان علاوه بر مواردی که در آیین‌نامه نحوه تفکیک و طبقه‌بندی زندانیان ذکر شده است، به این ویژگی‌ها نیز توجه گردد.

سلامت جسم

- نیازهای اولیه زنان (غذا، آب، هوا): بخش زیادی از استانداردهای بین‌المللی همانند قوانین نلسون ماندلا (۳۷)، قوانین اروپایی زندان (۳۸) و قواعد بانکوک و همچنین در استانداردها و دستورالعمل‌های داخلی (۳۹ و ۴۰) به تشریح و تبیین شرایط و امکانات پایه همچون غذا، آب و هوا اختصاص داده شده است. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که در زندان‌های ایران این نیازهای پایه به شکل حداقلی تامین می‌شود. پروتئین در غذاهای مصرفی وجود ندارد، آب آشامیدنی شور بوده و تهیه مناسبی در داخل سلول‌ها نیست. نبود امکانات پایه بنابراین زندانیان زن

به نیازهای ویژه زنان پیشنهاد می‌گردد که دستورالعمل یا بخشنامه‌ای (همانند قواعد بانکوک در سطح بین‌الملل) در کشور ایران برای زنان زندانی تدوین گردد و نیازهای خاص ایشان گام به گام برای مدیریت بهتر زندان و رفتار با زندانیان زن تبیین شود.

در تدوین استانداردها، دستورالعمل‌ها و برخی از بخشنامه‌ها از جمله «آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (م‌صوب ۱۴۰۰/۰۲/۲۰)»، «تبیین حقوق بازداشت‌شدگان، رعایت کرامت آنان و نحوه نظارت بر بازداشتگاه‌ها (بخشنامه سازمان زندان‌ها به زندان‌های سراسر کشور ابلاغی دی ماه ۱۴۰۰) از قواعد بانکوک استفاده کرده‌اند. چنانچه سازمان قصد داشته باشد دستورالعمل و یا بخشنامه‌ای درباره مدیریت و رفتار با زندانیان زن ایران تدوین کند، باید علاوه بر استانداردهای بین‌المللی، نیازهای خاص زنان زندانی ایران، شرایط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه و فرهنگ جامعه ایرانی در مواجهه با زنان را در نظر گیرد.

یکی از مسائل مهم و تاثیرگذار بر سلامت روان زنان «آسیب‌های جنسی» است که معمولاً زنان پیش از ورود به زندان، هنگام دستگیری و یا در طول محکومیت خود تجربه کرده‌اند. این زنان در مواجهه با مردان احساس ناامنی می‌کنند، براین اساس، کلیه امور مرتبط به زندان زنان حتی نظارت و بازرسی زندان در استانداردهای بین‌المللی (ماندلا و بانکوک) و همچنین تجربه مدیریت زندان زنان در کشورهای برتر همچون نروژ (۴۲) توسط افراد همجنس انجام می‌شود. در ایران، در ماده ۱۰۱ «آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (م‌صوب ۱۴۰۰/۰۲/۲۰)» برخی از افرادی که می‌توانند وارد زندان زنان شوند را ذکر کرده است، عموم این افراد مرد بوده‌اند. پیشنهاد می‌شود برای حفظ امنیت زنان زندانی و سلامت روانی ایشان، مدیریت، کارکنان، بازرسان، پزشکان و کادر درمان و دیگر افراد مرتبط به زندان زنان، از بین زنان آموزش دیده انتخاب شود.

راهکارهایی که در سند تحول قضایی در زمینه زندان و حقوق زندانیان بدان اشاره شده است، بیشتر مبنی بر هوشمندسازی زندان‌ها و استفاده از فناوری برای حل برخی از مشکلات است. برای مثال طراحی «سیستم مدیریت زندانی» برای اطلاع ایشان از آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ... برای آگاه‌سازی زندانیان پیشنهاد شده است درحالی که تصور ذهنی بیشتر زنان زندانی این است که حق شکایت و یا اعتراض به برخی از مسائل در زندان باعث از دست دادن امکانات حداقلی آن‌ها خواهد شد، بنابراین به نظر می‌رسد فرهنگ‌سازی، گفت‌وگو سازی (حق شکایت و اعتراض به برخی از مسائل به ویژه آسیب‌ها و

نحوه پرداخت حقوق و دستمزد؛ بنابراین استانداردهای بین‌المللی و داخلی هر فرد زندانی که در زندان مشغول به کار می‌شود باید درآمد مشابه با بیرون از زندان را دریافت کند، امکانات و محیط کاری مشابهی با بیرون زندان داشته باشد، بیمه شود اما نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که حقوق دریافتی زندانیان بسیار کمتر از مدت زمان و حجم کاری است که انجام می‌دهند و بخش زیادی از درآمد کار آن‌ها به پیمانکاران و کارگاه‌ها و کارخانجات موسوم به حامی تعلق می‌گیرد. عدم پرداخت منصفانه باعث مشکلات و آسیب‌های جسمی و روانی برای زندانیان زن شده و محیط زندان را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

ساعت کاری زندانیان نسبت به ساعت کاری بیرون از زندان بیشتر است و محصولاتی که در کارخانجات موسوم به حامی توسط زندانیان تولید می‌شود با قیمت چندبرابر بیشتر از بازار به آنها فروخته می‌شود.

کودکان همراه مادران زندانی: بر اساس استانداردهای بین‌المللی رفتار با کودک همراه مادر زندانی باید براساس حقوق تعریف شده برای کودک در محیط خارج از زندان باشد و کمترین آسیب را به کودک وارد نماید اما نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که کودکان همراه با مادران زندانی از سلامت جسم و سلامت روح آسیب می‌بینند. این کودکان به دلیل تغذیه نامناسب، امکانات بهداشتی ضعیف دچار انواع بیماری‌ها می‌شوند. خشونت نسبت به این کودکان، در برخی مواد تعرض‌های جنسی به آن‌ها و همچنین جدا کردن آن‌ها از مادر به سلامت روان این کودکان آسیب می‌رساند.

ارتباط با محیط بیرون: یکی از مهمترین مولفه‌هایی که در پژوهش‌های مختلف بدان اشاره شده بود و در استانداردهای بین‌المللی و داخلی نیز به آن اشاره شده است، ارتباط زنان زندانی با محیط بیرون از زندان به دلیل ویژگی‌های خاص جنسیتی ایشان است. مواردی همچون استفاده از لغو مرخصی و ملاقات با خانواده به عنوان تنبیه، استفاده از ممنوعیت قطع تماس تلفنی به عنوان تنبیه، هزینه بالای تماس تلفنی با خارج از زندان، مکان نامناسب برخی از زندان‌ها و مشکل رفت و آمد برای خانواده زندانی، بازرسی از کودکان هنگام ملاقات با مادران خود در زندان مهمترین مشکلات ارتباط زندانی با محیط بیرون بوده است.

پیشنهادها

براساس ماده ۴ «آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (م‌صوب ۱۴۰۰/۰۲/۲۰)» سازمان باید در تدوین بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها مصالح برخی از افراد از جمله زنان را به دلیل لزوم حمایت بیشتر از ایشان در نظر گیرد. تحلیل محتوای آیین‌نامه مذکور نشان داد که واژه «زنان» در مواد ۴۲، ۱۰۱، ۱۵۷، ۱۵۸ و تبصره ماده ۱۹۴ ذکر شده است و تنها ماده ۱۵۸ است که به برخی از نیازهای خاص زنان از جمله زنان باردار و زنان دارای فرزند توجه شده است. بنابراین براساس ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی سازمان زندان‌ها و همچنین اهمیت توجه

قدردانی از دیگران، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، رعایت حریم خصوصی شرکت‌کنندگان توسط پژوهشگران مدنظر قرار گرفته است.

حامی مالی

تمام منابع مالی و هزینه پژوهش و انتشار مقاله تماماً بر عهده نویسنده بوده و هیچ‌گونه حمایت مالی دریافت نشده است.

تعارض منافع

هیچ تضاد منافی در این پژوهش وجود ندارد.

References

1. Statistical Centre of Iran. Sex Ratio of The Country's Population. 2017, Retrieved in the Month of 1401.
2. Paramasivan, C. A Study on Status of Women in Prison in India. Wesleyan Journal of Research. 2021; 14 (4).
3. Abbott, L. Perinatal Women in Prison. In: Complex Social Issues and the Perinatal Woman. Berlin: Springer; (2021).
4. Bucerus, S., Sandberg, S. Women in Prisons. Crime and Justice. 2022; 51 (3).
5. Krabbe, M., Kempen, P. H. Women in prison: a transnational perspective. In: Women in Prison: The Bangkok Rules and Beyond. Cambridge: Intersentia; 2018.
6. Parveen, R. Custody and Care Mental Health Issues of Women in Prison. International Journal of Research. 2015; 2 (2).
7. United Nation of Human Rights .Women and Detention. 2014; Retrieved from: https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Women/WRGS/OnePagers/Women_and_Detention.pdf
8. Penal Reform International. Practice Sheet on Penal Reform. 2008; 3, Retrieved from: <https://www.penalreform.org/wp-content/uploads/2013/06/brf-03-2008-women-in-prison-fr.pdf>
9. Naseri, S., Makarian Farg, Z., Hazrati, S. Investigating the Role of Social and Cultural Factors Affecting Non-Returning to Prison among the Prisoners in South Khorasan Province. Journal of Social Order. 2018; 10 (3).
10. Coyle, A. Prisons of the World. Bristol: Policy Press; 2018.

تعرض‌های جنسی) نسبت به فناوری و پیاده‌سازی آن اولویت دارد.

ملاحظات اخلاقی

پیش از اجرای پژوهش از شرکت‌کنندگان رضایت آگاهانه کتبی گرفته شد و تمام شرکت‌کنندگان با رضایت خود در پژوهش شرکت داشتند و محققان به آن‌ها اطمینان دادند که نتایج تحقیق محرمانه خواهد بود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

تمام نکات اخلاقی شامل رازداری، در اولویت بودن سلامت روان‌شناختی شرکت‌کنندگان، امانت‌داری، دقت در استناددهی،

11. Ginneken, E. The Pain and Purpose of Punishment: A Subjective Perspective. Howard League, 2016.
12. Kasera, P. Rights of Women Prisoners in India. 2020. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3621467> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3621467>.
13. Karlsson, M.E; Zielinski, M.J. Sexual Victimization and Mental Illness Prevalence Rates Among Incarcerated Women: A Literature Review. Trauma Violence Abuse. 2020; 21(2).
14. Oliveira TMF, Ferreira HLOC, Freitas VCA, Lima FSS, Vasconcelos FX, Costa N, Pinheiro AKB. Vulnerabilities Associated with Violence Against Women Before Entering The Prison System. Rev Esc Enferm USP. 2022;56: e20220167.
15. Amani, M; Davar panah, M; Emami, M. Examining International Documents Related to the Rights of women Prisoners. Journal of Humanities horizons, 36, 2020.
16. Rashidi, A., Barati, M. Studying the Conditions of Women Prisoners and Their Rehabilitation Methods:A Case Study of Arak Prisoners, 1394. Women's Studies. 2015; 7 (17).
17. Sadeghi F, S., Mirhosseini, Z. Sociological Analysis of Women's Narratives from Prison, after Release. Women in Development and Politics, 2014; 12 (3), 345-362.
18. Saidi, F., Hosseini, M. Investigating the Socio-Economic Status of Women Prisoners (Case Study of Women's Prison In Lorestan Province). Policewoman, 2014; 22.

19. Danesh, P. Maleki, A., Niazi, Z. Ground Theory about the Addictioncauses of The Addicted Women in Jail of Central Prison of Isfahan. *Journal of Studies of Socio-Cultural Developmen.* 2013; 1 (4).
20. Mirhosseini, Z. Phenomenology of Criminal Grounds in Women. *Quarterly Journal of Social Work.* 2016; 2(8).
21. Roshanpour, M., Mohseni, R. A., Aghajani Marsa, H. Identifying the Constructive Dimensions of Social Exclusion of Female Prisoners. *Women's Strategic Studies.* 2018; 21 (83).
22. Larijan, M. Perception of The Experience of Imprisonment among Delinquent Women. *Journal of Social Problems.* 2021; 11 (2).
23. Kaykhosravi, H., Kaldi, A., Nanabakhsh, M., Aghajani, H. Sociological Explanation of the Moral and Social Collapse in Women with Sexual Exclusion. *Quarterly Journal of Woman & Society.* 2021; 12 (46).
24. Saidi, M., Sanatkah, A., Shirvanipor, A. The sociological study of the factors affecting beatings and murders Among female prisoners in Kerman. *Quarterly Journal of Woman & Society.* 2021; 12 (47).
25. Bright, A.-M., Higgins, A. and Grealish, A. Women's experiences of prison-based mental healthcare: a systematic review of qualitative literature, *International Journal of Prisoner Health.* 2023; 19 (2).
26. Harner, H. M.; Riley, S. The Impact of Incarceration on Women's Mental Health: Responses from Women in a Maximum-Security Prison. *Qualitative Health Research.* 2012; 23 (1).
27. Salah, E. Women's Health in Prisons in Africa: Prevalence and Challenges to Address HIV Among Women in Prison in Africa. *The European Journal of Public Health.* 2020; 30 (5).
28. Naidoo,S.; Subramaney, U.;Paruk, S.; Ferreira1, L. Mental illness and HIV amongst female inmates in Durban, South Africa. *S Afr J Psychiatr.* 2022; 28.
29. Camplain, R.; Williamson, H. J.; Pinn, T.; Shuman, S.; Robinson, B. M.; Evans, M.; Luna, C. Barriers and facilitators to attending and being physically active during recreation time among women incarcerated. *BMC Women's Health.*2022; 22 (1).
30. Rodríguez, E. M., M., Romero, M. P., Durand-Smith, A.; Colmenares-Bermúdez, E., Saldívar, G. Experiences of Physical Violence Exported by Their Partner of Women in Prison. *Salud Mental.* 2006; 29(2).
31. Bhatli, P., Shruthi, Cp. Humanising the Prison Walls. 2016; Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/297208983_Humanising_the_Prison_walls.
32. Tsegaye, T. What Are the Challenges of Women in Incarceration? The Case of Dessie Correctional Center [Master's thesis]. Amhara Region, Ethiopia: Wollo University; 2018.
33. Vears, D. F.; Gillam, L. Inductive Content Analysis: A Guide for Beginning Qualitative Researchers. *Focus on Health Professional Education.* 2022; 32 (1).
34. Oluwaseun, S., Ibrahim, O., Akeem, B. An Assessment Of The Reliability Of Secondary Data In Management Science Research. *International Journal of Business and Management Review,* 2019; 7 (3).
35. Karimi, M .A. A Study of the Jurisprudential Principles of Prison Punishment in Islam. *Modern Jurisprudence and Law.* 2021; 1 (3).138-152.
36. United Nations Office on Drugs and Crime. *The Bangkok Rules.* 2014.
37. United Nations Office on Drugs and Crime. *Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners.* 2015.
38. Council of Europe Committee of Ministers. *European Prison Rules,* revised 2020. 2006; Retrieved from: <https://cdn.penalreform.org>.
39. Organization of Prisons and Security and Educational Measures of The Country. *Explaining the Rights of Detainees, respecting their Dignity and How to Monitor Detention Centers.* 2022.
40. Organization of Prisons and Security and Educational Measures of The Country. *The Executive Regulations of the Prisons Organization and Security and Educational Measures of the Country.* 2022 Retrieved in May 2022 from:

<https://www.qavanin.ir/Law/PrintText/197192>

41. Farnia, M., Shahbazi, M., Moradi, G., Alizadeh, S., Ebrahi, B., Kandi Kalle, M. Evaluation of Harm Reduction Programs in Prisons From The Attitude And Viewpoint of Iranian Prison Staff. Sjsph. 2013; 11 (1).
42. Denny, M. Norway's Prison System: Investigating Recidivism and Reintegration. Bridges: A Journal of Student Research. 2016; 2 (10).

